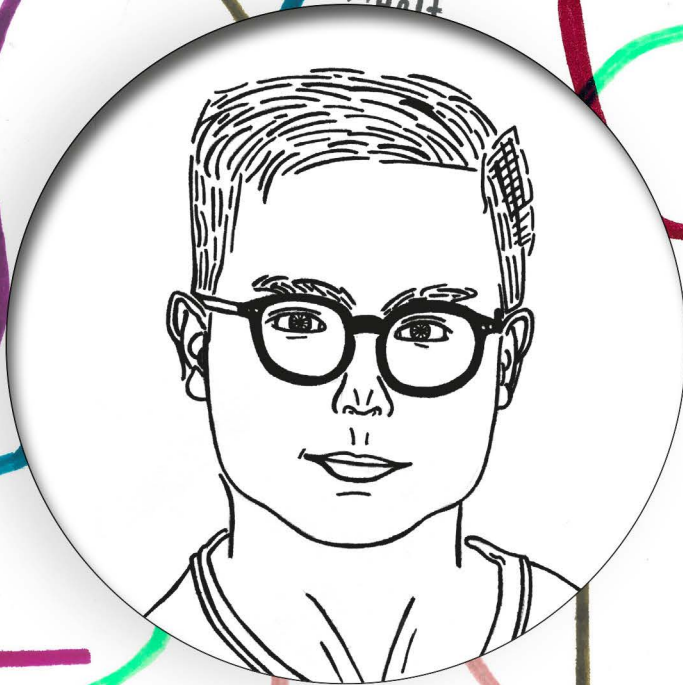

Sepsala Michaela Hošková

Ilustrace Matěj Hošek

Matěj
mapuje
výtvarné
umění

Josef Lada

Adolf

Jiří
Trnka

Nikolaj
Aleš

Čapek

Jiří
Slivka

Harmil
Lhoták

edika.

Matěj mapuje výtvarné umění

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

edika.

Michaela Hošková

Matěj mapuje výtvarné umění – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Matěj
mapuje
výtvarné
umění

Napsala
Michaela Hošková

Ilustrace
Matěj Hošek

edika.

Poděkování

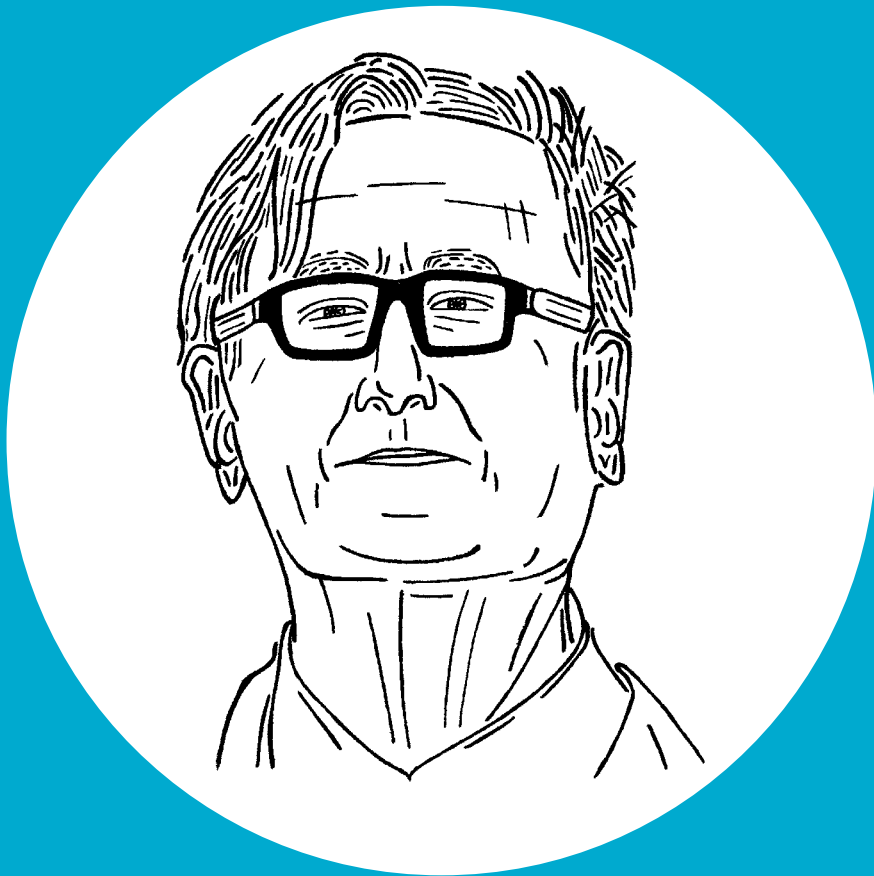
V prvé řadě děkujeme společnosti Albatros Media, která nám dala příležitost plnit si naše sny a posunout se na cestě zase o velký kus dál. Trpělivým pedagogům Soukromé střední umělecké školy designu v Řepích za jejich mimořádný přístup k Matějovi v nelehké době pandemie. I když ve škole strávil jen pramálo dní, v malování se zlepšoval každý den. Stále odhaloval nové střípky skrytého talentu, o němž očividně ještě nevíme dost a denně nás překvapuje. Tato kniha je důkazem toho, že mapy nejsou to jediné, co umí malovat, i když žít bez nich nedokáže. Výjimečné poděkování patří galerii KODL za to, že nás vpustila do svých archivů a umožnila nám zasadit velkolepá díla významných umělců do pomyslných rámců. Velké díky patří rovněž všem garantům této knihy, kteří se tak stali součástí naplnění mise o tom, že žádný handicap nestojí v cestě za naplněním života. V neposlední řadě děkujeme velikánům českého výtvarného umění – byli a jsou nesmírnou inspirací a díky svému umění zde zůstanou navždy.

Michaela a Matěj

Jedinečné poděkování patří ilustrátorovi této knihy Matěji. Děkujeme, že jsi nám vstoupil do života a celý ho přerovnal od základu. Na počátku bylo těžké smířit se s osudem rodičů „jiného“ dítěte. Ale nyní víme, jak snadné to nakonec bylo a jak moc nás děláš šťastnými. Jsme na tebe nesmírně hrdí.

Máma a táta

František Dvořák

„Je třeba umět být s uměním sám.
To je podstata toho velikého umění,
že je nekonečné.“

Předmluva

Uznávaný, mimořádný, vzdělaný, moudrý český historik umění, výtvarný teoretik a pedagog František Dvořák kdysi řekl: „**Je třeba umět být s uměním sám. To je podstata toho velikého umění, že je nekonečné.**“

Tu skutečnou nekonečnost, neomezenost a svobodu umění nám ukázal náš syn Matěj, který díky malování našel svou cestu životem, na níž ho věrně doprovází porucha autistického spektra. Život je plný náhod, i když já v ně nevěřím. Věci se jednoduše dějí, lidé přicházejí a odcházejí a často v nás zanechají vzpomínky, otázky, brouky v hlavě. Někdy se nám stane, že na své pouti potkáme člověka, který nám něco sdělí, o málo se podělí, někdy dokonce sdílí. Na počátku tomu nevěnujeme pozornost a bereme to jako jedno z dalších příjemných setkání, končících na dně fotoalb. Až po mnoha letech si na to vzpomene a litujeme, že jsme nezůstali o pár minut déle. Tímto se vracím k panu profesorovi Dvořákovi. Byl pedagogem Matějova otce a před více jak 15 lety ho přivedl k umění. Potkali se spolu mimo přednáškový sál při křtu knihy o malíři Tomáši Bímovi – pan profesor ji sepsal a Matějův táta si ji koupil a nechal podepsat. K podpisu dostal rovnou radu, aby začal investovat do umění, a třeba právě koupí litografie Tomáše Bíma. Kdo by pana profesora neposlechl? Studenti by měli ctít své pedagogy a následovat je. A tak dnes jsou naše stěny „obtěžkány“ desítkami litografií s motivy tenisových kurtů, golfových holí, k nimž postupně přibýly plakáty Adolfa Borna, a dnes si zbytek prostoru ukousl sám Matěj se svými díly, která maluje s vášní, pracovitostí, detailností a osobitostí sobě vlastní. Když si u nás na zdi své prominentní místo uzmula první litografie doporučená panem profesorem, Matěj se pod ní svíjel křikem a vztekem, jež ho provázely celé dětství. Když se zdi v celém obývacím pokoji zaplnily řadou litografií, Matěj vzal do ruky svou první fixu, přestal křičet a začal malovat. Otevřel tak dveře svého uzavřeného světa nám, svým nejbližším, abychom pochopili, že za jeho křikem a agresí se ukrývá velký talent, díky němuž k nám bude promlouvat stále více. Začali jsme naslouchat, začali jsme krůček po krůčku vstupovat a objevovat krásu a geniálnost každého tahu, který pro něj tolik znamená. Vše, co o umění víme, víme nyní od něj a od pana profesora Dvořáka. Obrazy jsou pro nás ztělesněním emocí, jež v sobě umělec ukrývá a jimiž k nám promlouvá. A proto jsme se rozhodli vytvořit tuto knihu, představující dvacet významných českých malířů, grafiků, ilustrátorů, na které bychom nikdy neměli zapomenout nejen pro jejich významná díla, ale taktéž pro osobitost, jedinečnost, s jakou své umění tvořili. Možná se stejně jako já na konci knihy zamyslíte nad tím, že ani jeden z nich neměl na různých ustláno. Mnoho z nich nebylo přijato ke studiu pro nedostatek talentu. Ani chybějící oko nebo koncentrační tábor v nich nezabily touhu tvořit. Při hledání informací o každém z nich jsme narazili na tolik pozoruhodných faktů, o nichž se v učebnicích nepíše. Možná se je studenti dozví právě

jen na přednáškách mistrů svého oboru, ale co my obyčejní, kteří nemůžeme studovat pro nedostatek talentu či vůbec žádný talent, ale přesto nás umění láká, zajímá, vyvolává v nás touhu ho pochopit i vlastnit některé z jeho děl. Chceme chápat, co za tiše visícím obrazem v galerii stojí, kdo ho maloval a možná, co v té chvíli umělec cítil nebo nad čím přemýšlel. Věřte nebo ne, obrazy jsou bránou do duše, která je okolí přísně ukryta, a my jsme nesmírně vděční, že jsme mohli bránu do duše našeho autistického syna otevřít. Nyní ji tento mladý studující umělec Matěj otvírá i vám prostřednictvím portrétů jednotlivých malířů, mapami děl, architektonickou památkou jejich rodných měst a nakonec rámem, do něhož by rád díla vsadil.

Knihu bychom rádi věnovali panu profesorovi Františku Dvořákovi, muži s nejširším rozhledem po celém evropském umění, jak uvedl v knize *Okamžiky s umělci* fotograf Jiří Macht: „...**U nás nedocenené studnici uměleckého moudra, před kterým se klaněli i ředitelé nejznámějších galerií nevyjímaje Louvre, a kterému se dokonce dostalo veřejného pozdravu papeže Jana Pavla II. při nedělním požehnání ve Vatikánu.**“

Pan profesor Dvořák byl znám pro svou mimořádnou noblesu, vitalitu, ale i knihovnu čítající nejméně deset tisíc knih. Nejraději a pravidelně je četl od půl třetí ráno do pěti, až poté mohl v klidu spát. Pro studenty nebyl jen pedagogem. Byl vypravěčem, který věděl více, než v knihách kdy bylo napsáno. Setkání s panem profesorem se vždy obratem stalo životním zážitkem, jaký se současné generaci již nepoštěstí. Jeho vzpomínky však s námi zůstávají v knihách, televizních dokumentech a vzpomínkách pamětníků.

Buďme hrdi na českou výtvarnou krásu a nepřekryjme ji kýčem, naučeným slovníkem a neúctou k minulosti. Čerpejme z ní, inspirujme se velikány, ale hledejme svůj vlastní svět, který nechá vzniknout novým velkolepým uměleckým dílům, na něž bude naše země pyšná, stejně jako byl pan profesor Dvořák hrdý na Jana Zrzavého, Kamila Lhotáka, Vladimíra Suchánka a řadu dalších, co se nebáli jít za svými uměleckými sny navzdory osudu, bídě, nemoci, handicapu, politickým režimům či neúspěšnému uměleckému studiu. Často právě takto vznikají ta největší díla beroucí dech ještě roky, či dokonce staletí po konci umělcovy pozemské pouti.

Obsah

Mikoláš Aleš	12
Jiří Anderle	18
Tomáš Bím	24
Adolf Born.....	30
Josef Čapek.....	36
Emil Filla	42
Václav Hollar	48
Bohumil Kubišta.....	54
František Kupka	60
Josef Lada	66
Kamil Lhoták	72
Alfons Mucha	78
Jiří Slíva	84
Vladimír Suchánek	90
Josef Šíma	96
Václav Špála	102
Max Švabinský	108
František Tichý	114
Jiří Trnka	120
Jan Zrzavý.....	126